

Úpadek a směnka

Závěru, že dlužník je v úpadku ve formě platební neschopnosti, neboť má více věřitelů (nejméně dva), z nichž každý má proti němu pohledávku po dobu 30 dnů po lhůtě splatnosti a tyto závazky (dluhy) není schopen plnit (§ 3 odst. 1 písm. b/ insolvenčního zákona), respektive proto, že má více věřitelů (nejméně dva), z nichž každý má proti němu pohledávku po dobu 30 dnů po lhůtě splatnosti, a zároveň platí vyvratitelná domněnka platební neschopnosti dlužníka, který tyto závazky (dluhy) neplní po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti (§ 3 odst. 2 písm. b/ insolvenčního zákona), nepřekáží, že věřitelem dlužníka je pouze majitel zajišťovací směnky rubopisované na něj po splatnosti a majitel touto směnkou zajištěné (kauzální) pohledávky po lhůtě splatnosti.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 29 ICdo 96/2019-365 ze dne 30.6.2021)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci

[1] žalobce J. L., narozeného XY, bytem XY, zastoupeného JUDr. V.V., advokátem, se sídlem v K., proti žalovanému Insolvenční společnosti v. o. s., se sídlem v P., jako insolvenčnímu správci dlužníka V. K., zastoupenému JUDr. J.Ž., advokátem, se sídlem v P., o určení pravosti a výše nevykonatelných pohledávek ve výši 8.065.750 Kč a 4.063.750 Kč, vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 67 ICm XY (původně vedené pod sp. zn. 67 ICm XY), jako incidenční spor v insolvenční věci dlužníka V. K., narozeného XY, bytem XY, vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. KSPH 67 INS XY,

[2] žalobce J. L., narozeného XY, bytem XY, zastoupeného JUDr. V.V., advokátem, se sídlem v K., proti žalovanému Insolvenční správci v. o. s., se sídlem v P., jako insolvenčnímu správci dlužníka TEL - Servis s. r. o., zastoupenému Mgr. V.N., advokátem, se sídlem v P., o určení práva na uspokojení pohledávky ze zajištění ve výši 4.063.750 Kč, vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 67 ICm XY, jako incidenční spor v insolvenční věci dlužníka TEL - Servis s. r. o., se sídlem v Kladně, Váňova 3179, PSČ 272 01, identifikační číslo osoby 28949251, vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. KSPH 67 INS XY,

[3] žalobce P. B., narozeného XY, bytem XY, proti žalovanému J. L., narozenému XY, bytem XY, zastoupenému Mgr. V.V., advokátem, se sídlem v K., o určení pravosti zástavní pohledávky ve výši 4.063.750 Kč, vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 67 ICm XY (původně vedené pod sp. zn. 67 ICm XY), jako incidenční spor v insolvenční věci dlužníka TEL - Servis s. r. o., identifikační číslo osoby 28949251, vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. KSPH 67 INS XY,

[4] žalobce Insolvenční správci v. o. s., se sídlem v P., jako insolvenčního správce dlužníka TEL - Servis s. r. o., zastoupeného Mgr. V.N., advokátem, se sídlem v P., proti žalovanému J. L., narozenému XY, bytem XY, zastoupenému Mgr. V.V., advokátem, se sídlem v K., o určení neúčinnosti právního jednání, vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 67 ICm XY (původně vedené pod sp. zn. 67 ICm XY), jako incidenční spor v insolvenční věci dlužníka TEL - Servis s. r. o., identifikační číslo osoby 28949251, vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. KSPH 67 INS XY,

ve všech těchto věcech za účasti Krajského státního zastupitelství v Praze, se sídlem v Praze 1, Husova 243/11, PSČ 110 01,

o dovolání J. L. proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 20. března 2019, č. j. 67 ICm XY, 103

VSPH XY (KSPH 67 INS XY, KSPH 67 INS XY), tak, že dovolání proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 20. března 2019, č. j. 67 ICm XY, 103 VSPH XY (KSPH 67 INS XY, KSPH 67 INS XY), se odmítá v rozsahu, v němž směřuje proti té části prvního výroku, kterou odvolací soud potvrdil rozsudek insolvenčního soudu ve výrocích o nákladech řízení a o soudním poplatku. Ve zbytku se dovolání zamítá.

Z odůvodnění:

1. Žalobou podanou 16. listopadu 2016 se žalobce [J. L. (dále jen „J. L.“)] domáhal vůči žalovanému [Insolvenční společnost v. o. s. (dále též jen „I. v. o. s.“), jako insolvenčnímu správci dlužníka V. K. (dále jen „V. K.“)] určení, že jeho pohledávky ve výši 4.063.750 Kč (dále jen „pohledávka č. 1“) z titulu smlouvy o zápůjčce ze dne 2. června 2015 a ve výši 8.065.750 Kč (dále jen „pohledávka č. 2“) z titulu smlouvy o narovnání ze dne 22. května 2015, přihlášené do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka V. K. u Krajského soudu v Praze (dále jen „insolvenční soud“) pod sp. zn. KSPH 63 INS XY, jsou po právu. Řízení původně bylo vedeno u insolvenčního soudu pod sp. zn. 67 ICm XY.

2. Žalobou podanou 16. listopadu 2016 se žalobce J. L. dále domáhal vůči žalovanému [Insolvenční správci v. o. s. (dále též jen „S. v. o. s.“), jako insolvenčnímu správci dlužníka TEL - Servis s. r. o. (dále jen „dlužník T“)] určení, že zástavní pohledávka ve výši 4.063.750 Kč (dále jen „zástavní pohledávka“), vzešlá ze zástavní smlouvy ze dne 2. června 2015 (dále jen „zástavní smlouva“), kterou přihlásil do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka T u insolvenčního soudu pod sp. zn. KSPH 67 INS XY, je po právu. Řízení od počátku bylo vedeno u insolvenčního soudu pod sp. zn. 67 ICm XY.

3. Žalobou podanou dne 18. července 2016 se (přihlášený) věřitel P. B. (dále jen „P. B.“), domáhal (na základě svého popěrného úkonu) vůči žalovanému J. L. určení, že zástavní pohledávka J. L. přihlášená do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka T není po právu. Řízení původně bylo vedeno u insolvenčního soudu pod sp. zn. 67 ICm XY.

4. Odpůrčí žalobou podanou dne 2. května 2017 se S. v. o. s. (jako insolvenční správce dlužníka T) domáhal vůči žalovanému J. L. určení, že zástavní smlouva je v insolvenčním řízení vedeném na majetek dlužníka T neúčinná vůči věřitelům tohoto dlužníka. Řízení původně bylo vedeno u insolvenčního soudu pod sp. zn. 67 ICm XY.

5. Usnesením ze dne 13. ledna 2017, č. j. 67 ICm XY, 67 ICm XY, 67 ICm XY, spojil insolvenční soud řízení vedená u něj pod sp. zn. 67 ICm XY, sp. zn. 67 ICm XY a sp. zn. 67 ICm XY ke společnému řízení s tím, že dále budou vedena pod sp. zn. 67 ICm XY.

6. Insolvenční soud dále usnesením ze dne 2. června 2017, č. j. 67 ICm XY, 67 ICm XY, 67 ICm XY, 67 ICm XY, ke společnému řízení spojil řízení vedená u něj pod sp. zn. 67 ICm XY a sp. zn. 67 ICm XY s tím, že dále budou vedena pod sp. zn. 67 ICm XY.

7. Rozsudkem ze dne 7. listopadu 2017, č. j. 67 ICm XY, insolvenční soud (jenž o věcech již rozhodoval za účasti Krajského státního zastupitelství v Praze):

[1] Určil, že J. L. má vůči dlužníku V. K. (po právu) pohledávku č. 1 (bod I. výroku).

[2] Určil, že zástavní smlouva je vůči věřitelům dlužníka T neúčinným právním jednáním (bod II. výroku).

[3] Určil, že J. L. nemá právo na uspokojení pohledávky č. 1 ze zpeněžení zajištění (bod III. výroku).

[4] Určil, že J. L. má vůči dlužníku V. K. (po právu) pohledávku č. 2 (bod IV. výroku).

[5] Rozhodl o nákladech řízení (body V. až VII. výroku) a o soudním poplatku (bod VIII. výroku).

8. Insolvenční soud – vycházejí z ustanovení § 3 odst. 1 a 2, § 198 odst. 1, § 199 odst. 1, § 200 odst. 1, § 239 odst. 1 a 3 a § 241 zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona), z ustanovení § 1309, § 1312 odst. 1, § 1313, § 1903 a § 2390 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku, a z článku I., ustanovení § 75 zákona č. [191/1950](#) Sb., zákona směnečného a šekového – dospěl po provedeném dokazování ve vztahu k bodům II. a III. výroku rozsudku k následujícím závěrům:

9. Zástavní smlouva obsahuje všechny požadované náležitosti a je platná.

10. V důsledku uzavření zástavní smlouvy se J. L. má dostat vyššího uspokojení na úkor ostatních věřitelů, než jaké by mu jinak náleželo v konkursu; podmínku uvedenou v ustanovení § 241 odst. 1 insolvenčního zákona považuje proto insolvenční soud za splněnou.

11. Zástavní smlouva byla uzavřena v době, kdy byl dlužník T v úpadku ve smyslu § 3 odst. 1, odst. 2 písm. b/ insolvenčního zákona, když tehdy měl dlužník T dluh vůči P. B. ve výši 130.000 Kč a vůči společnosti JANISO s. r. o. (dále jen „společnost J“) ve výši nejméně 12 milionů Kč, oba splatné již od 1. září 2014.

12. U směnečné pohledávky společnosti J je bezpředmětné, že směnka vznikla jako zajišťovací, jelikož to nemění niče na povinnosti dlužníka T zaplatit směnku.

13. Rozhodne-li insolvenční soud o úpadku dlužníka na základě vyvratitelné domněnky o neschopnosti dlužníka platit své peněžité závazky (§ 3 odst. 2 insolvenčního zákona), platí tato vyvratitelná domněnka i v dalších případech, kdy insolvenční zákon váže vznik případných práv a povinností na stav úpadku dlužníka. Tak je tomu např. jde-li o neúčinnost zvýhodňujících právních úkonů. Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. dubna 2014, sen. zn. 29 ICdo 14/2012, uveřejněný pod číslem 113/2014 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 113/2014“) [rozsudek je, stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže, dostupný i na webových stránkách Nejvyššího soudu]. Podmínka uvedená v § 241 odst. 2 insolvenčního zákona je tak splněna.

14. Dlužník T pak neobdržel za uzavření zástavní smlouvy žádné protiplnění (natož přiměřené). Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. března 2014, sen. zn. 29 ICdo 13/2012. To, zda J. L. věděl o jiných věřitelích dlužníka T, nemá pro věc význam.

15. Zástavní smlouva je zvýhodňujícím právním jednáním a J. L. se přes výzvu a poučení nepodařilo ve smyslu § 241 odst. 5 insolvenčního zákona prokázat, že o takové (zvýhodňující) právní jednání nejde.

16. K odvolání J. L. a I. v. o. s. Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 20. března 2019, č. j. 67 ICm XY, 103 VSPH XY (KSPH 67 INS XY, KSPH 67 INS XY):

[1] Potvrdil rozsudek insolvenčního soudu v bodech II., III., V., VII. a VIII. výroku (první výrok).

[2] Zastavil řízení o odvolání I. v. o. s. proti bodům I. a IV. výroku rozsudku insolvenčního soudu (druhý výrok).

[3] Rozhodl o nákladech odvolacího řízení (třetí a čtvrtý výrok).

17. Odvolací soud – vycházejí ze skutkových závěrů insolvenčního soudu, z ustanovení § 3 odst. 1 a 2, § 7, § 143 odst. 2 a § 241 insolvenčního zákona a ze závěrů rozsudku Nejvyššího soudu sen. zn. 29 ICdo 13/2012, z „rozhodnutí“ Nejvyššího soudu sen. zn. 29 NSČR 52/2011 [jde o usnesení ze dne 31.

ledna 2012, uveřejněné ve zvláštním čísle I časopisu Soudní judikatura (Judikatura konkursní a insolvenční), ročník 2012, pod číslem 23], a z „rozhodnutí“ Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 2564/2011 (jde o rozsudek ze dne 25. října 2012) – dospěl po přezkoumání napadeného rozhodnutí ve vztahu k bodům II. a III. výroku rozsudku insolvenčního soudu k následujícím závěrům:

18. Podstatné pro naplnění ustanovení § 241 odst. 5 písm. b/ insolvenčního zákona je pouze to, zda dlužníku (zde dlužníku T) bylo poskytnuto přiměřené protiplnění; zda se tak stalo za podmínek obvyklých v obchodním styku, není rozhodné (srov. rozsudek Nejvyššího soudu sen. zn. 29 ICdo 13/2012).

19. Požadavek, aby měl dlužník více věřitelů, je ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 písm. a/ insolvenčního zákona splněn, má-li vůči dlužníku vedle insolvenčního navrhovatele pohledávku po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti i nejméně jeden další věřitel. Takovému závěru nebrání okolnost, že insolvenční navrhovatel a jeden další věřitel jsou každý majitelem části původně jediné pohledávky, nejde-li o případ dle ustanovení § 143 odst. 2 věty druhé insolvenčního zákona (srov. usnesení Nejvyššího soudu sen. zn. 29 NSČR 52/2011).

20. Plněním na zajišťovací směnku nezaniká zajištěná pohledávka a stejně tak nezaniká pohledávka ze zajišťovací směnky (plněním na zajišťovanou pohledávku). Okolnost, že šlo o směnku zajišťovací, a že tedy věřiteli může náležet z ekonomického hlediska plnění jen jednou, se projeví tím, že v rozsahu proplacení zajišťovací směnky se dlužník ubrání případnému nucenému vymožení exekucním titulem přiznané zajištěné pohledávky námitkou plnění na zajišťovací směnku (rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 2564/2011).

21. Dlužník T měl ke 2. červnu 2015 alespoň dva věřitele, neboť k indosaci směnky na společnost J došlo 15. dubna 2015 a stalo se tak (tedy) déle než 6 měsíců před podáním insolvenčního návrhu (před 30. listopadem 2015), takže nelze aplikovat ustanovení § 143 odst. 2 insolvenčního zákona.

22. Nadto je podstatné, že směnka zajišťující kauzu při indosaci tuto kauzu ztrácí, nemá nadále zajišťovací funkci ve vztahu k pohledávce č. 1 (ve výši 4.063.750 Kč) a nárok z ní je samostatnou pohledávkou, jež nemá s pohledávkou „z kauzy“ žádný vztah.

23. Jelikož v řízení nebylo tvrzeno ani zjištěno, že by dlužník T obdržel při uzavření zástavní smlouvy od J. L. jakékoli protiplnění, má i odvolací soud zástavní smlouvu za neúčinnou.

24. Proti potvrzujícímu výroku rozsudku odvolacího soudu (s výjimkou té části, kterou odvolací soud potvrdil rozsudek insolvenčního soudu v bodu VII. výroku) podal J. L. dovolání, jehož přípustnost vymezuje ve smyslu ustanovení § 237 zákona č. [99/1963 Sb.](#), občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), argumentem, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení právních otázek, které v rozhodovací činnosti dovolacího soudu nebyly jako celek vyřešeny, konkrétně otázek:

[1] Lze pro účely posouzení úpadku dlužníka v intencích § 241 insolvenčního zákona založit mnohost věřitelů převedením zajišťovací směnky rubopisem na třetí osobu, s tím, že zajištěnou pohledávku si ponechá původní věřitel?

[2] Aplikuje se při posuzování jiného právního jednání (zástavní smlouvy) jako zvýhodňujícího ve smyslu ustanovení § 241 insolvenčního zákona analogicky ustanovení § 143 odst. 2 věty druhé insolvenčního zákona a počítá se lhůta dle uvedeného ustanovení zpětně?

25. Dovolatel namítá, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř.) a požaduje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

26. V mezích uplatněného dovolacího důvodu argumentuje dovolatel k položeným otázkám následovně:

K otázce č. 1 (Pluralita věřitelů a zajišťovací směnka).

27. V dané věci nebyly splněny všechny podmínky pro vyslovení neúčinnosti zástavní smlouvy; v době jejího uzavření totiž dlužník T nebyl v úpadku a uzavření zástavní smlouvy též nevedlo k úpadku dlužníka T (§ 241 odst. 2 insolvenčního zákona). Dlužník T tehdy sice měl dva věřitele (P. B. a společnost J), šlo však o věřitele ekonomicky provázané a na sobě proto závislé. Závěry usnesení Nejvyššího soudu sen. zn. 29 NSČR 52/2011 (jichž se odvolací soud dovolává) na věc nedopadají (týkaly se postoupení části původně jedné pohledávky). V této věci (totiž) byla převedena formálně (nikoli však ekonomicky) samostatná pohledávka ze (zajišťovací) směnky (věřiteli náleží plnění z obou vztahů jen jednou). Drží-li jeden věřitel pohledávku proti dlužníku a druhý (jen) zajišťující pohledávku k této původní pohledávce, pak o pluralitu věřitelů ve skutečnosti nejde.

K otázce č. 2 (Analogická aplikace § 143 odst. 2 insolvenčního zákona).

28. Potud dovolatel namítá, že aplikoval-li odvolací soud na věc ustanovení § 143 odst. 2 druhé věty insolvenčního zákona, učinil tak podle „doslovného“ a nikoli „logického“ výkladu a nevzal v úvahu, že předmětné ustanovení aplikuje analogicky. Ustanovení § 143 odst. 2 insolvenčního zákona primárně řeší postup (insolvenčního) soudu při projednání insolvenčního návrhu, nikoli při projednání odpůrcí žaloby. To jistě nebrání jeho analogické aplikaci při projednání odpůrcí žaloby, pak ale musí být jeho hypotéza odpovídajícím způsobem výkladem upravena. Posuzuje-li se úpadek dlužníka zpětně ke dni, kdy učinil zvýhodňující právní jednání, pak by se nemělo přihlížet k převodům pohledávek v době 6 měsíců před tímto jednáním.

29. S. v. o. s. ve vyjádření navrhuje dovolání odmítnout, případně zamítnout, maje napadené rozhodnutí za správné, přičemž k položeným otázkám se vyjadřuje následovně:

K otázce č. 1 (Pluralita věřitelů a zajišťovací směnka).

30. Mnohostí věřitelů při převodu zajišťovací směnky se dovolací soud opakovaně zabýval a jeho závěry (soudy v této věci respektované) jsou obecně použitelné pro jakoukoli situaci, při které se má zkoumat mnohost věřitelů. Skutkový stav, z něž dovolatel vychází pro účely formulace otázky č. 1, pak neodpovídá zjištěnému skutkovému stavu věci. Pohledávka P. B. ve výši 130.000 Kč totiž původně vznikla jako příslušenství (úrok) ze smlouvy o zápůjčce ze dne 23. „června“ (správně července) 2014, kdežto směnečná pohledávka společnosti J ve výši 12 milionů Kč původně zajišťovala jistinu dluhu (13 milionů Kč) ze smlouvy o zápůjčce ze dne 23. „června“ (správně července) 2014. Formálně, právně, i fakticky, ekonomicky, jde o dvě odlišné pohledávky (byť původně mající základ v jednom právním vztahu). Vzhledem k tomu, že mnohost věřitelů (ve vazbě na pohledávky P. B. a společnosti J) řešilo již pravomocné rozhodnutí o úpadku dlužníka T, brání opětovnému zkoumání této otázky též překážka věci pravomocně rozsouzené.

31. V průběhu insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka T pak bylo prokázáno, že v rozhodné době měl dlužník T i další závazky (dluhy) po splatnosti.

K otázce č. 2 (Analogická aplikace § 143 odst. 2 insolvenčního zákona).

32. Argumentaci dovolatele k otázce č. 2 má S. v. o. s. za účelovou, s tím, že ustanovení § 143 odst. 2 věty druhé insolvenčního zákona se týká podmínek, za nichž lze projednat insolvenční návrh, nikoliv posouzení, zda je dlužník v úpadku, jehož podmínky definuje ustanovení § 3 insolvenčního zákona.

33. P. B. ve vyjádření nemá dovolání za důvodné, ztotožňuje se s napadeným rozhodnutím. K tvrzené

neexistenci mnohosti věřitelů poukazuje na to, že dlužník T měl v době uzavření zástavní smlouvy i jiné věřitele se splatnými pohledávkami (než P. B. a společnost J).

34. Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (v aktuálním znění) se podává z bodu 2., článku II, části první zákona č. [296/2017](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

35. Nejvyšší soud se nejprve zabýval přípustností podaného dovolání.

36. V rozsahu, v němž dovolání směřuje proti té části prvního (potvrzujícího) výroku napadeného rozhodnutí, kterou odvolací soud potvrdil rozsudek insolvenčního soudu ve výrocích o nákladech řízení (vyjma té části, kterou odvolací soud potvrdil rozsudek insolvenčního soudu v bodu VII. výroku) a ve výroku o soudním poplatku, Nejvyšší soud dovolání, jež může být přípustné jen podle § 237 o. s. ř., bez dalšího odmítl podle § 243c odst. 1 o. s. ř. jelikož přípustnost dovolání proti výroku o nákladech řízení vylučuje ustanovení § 238 odst. 1 písm. h/ o. s. ř. a přípustnost dovolání proti výroku ukládajícímu povinnost zaplatit soudní poplatek vylučuje ustanovení § 238 odst. 1 písm. i/ o. s. ř.

37. V rozsahu, v němž dovolání směřuje proti té části prvního (potvrzujícího) výroku napadeného rozhodnutí, kterou odvolací soud potvrdil rozsudek insolvenčního soudu ve výrocích o věci samé (v bodu II. výroku, kterým odvolací soud určil, že zástavní smlouva je vůči věřitelům dlužníka T neúčinným právním jednáním, a v bodu III. výroku, kterým odvolací soud určil, že J. L. nemá právo na uspokojení pohledávky č. 1 ze zpeněžení zajištění), Nejvyšší soud dovolání, pro něž neplatí žádné z omezení přípustnosti vypočtených v § 238 o. s. ř., shledává přípustným podle § 237 o. s. ř., když v posouzení dovoláním předestřených právních otázek jde o věc dovolacím soudem v insolvenčních souvislostech neřešenou.

38. Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), nejsou dovoláním namítány a ze spisu se nepodávají, Nejvyšší soud se proto - v hranicích právních otázek vymezených dovoláním - zabýval tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolatelem, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

39. Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

40. Při úvaze, zda právní posouzení věci odvolacím soudem je ve smyslu ustanovení § 241a odst. 1 o. s. ř. správné, vychází odvolací soud ze skutkových závěrů odvolacího soudu a nikoli z těch skutkových závěrů, které v dovolání na podporu svých právních argumentů (případně) nejprve zformuluje sám dovolatel. Srov. shodně např. důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. října 2004, sp. zn. 29 Odo 268/2003, uveřejněného pod číslem 19/2006 Sb. rozh. obč., a rozsudku velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 9. října 2013, sp. zn. 31 Cdo 3881/2009, uveřejněného pod číslem 10/2014 Sb. rozh. obč.

41. Pro právní posouzení věci dovolacím soudem jsou rozhodná především následující skutková zjištění (z nichž vyšly oba soudy):

42. P. B. (jako zapůjčitel) a dlužník T (jako vydlužitel) uzavřeli dne 23. července 2014 smlouvu o zápůjčce, kterou P. B. zapůjčil dlužníku T částku 13 miliónů Kč (tak, že ji po podpisu smlouvy předal na účet dlužníka T), s tím že tato částka je navíc zajištěna směnkou vlastní, vystavenou dlužníkem T a avalovanou V. K. (článek 2 smlouvy). Dlužník T se zavázal vrátit P. B. zapůjčenou částku s úroky

nejpozději do 1. září 2014 (články 3. a 4. smlouvy). Dlužník T se dále zavázal, že jako úrok zaplatí P. B. navíc 1 % z jistiny (130.000 Kč) a že tato částka je splatná spolu s jistinou (článek 5 smlouvy).

43. Dne 23. července 2014 vystavil dlužník T (k zajištění pohledávky označené v předchozím odstavci) vlastní směnku na řad P. B. (bez protestu) na směnečnou sumu 13 miliónů Kč, splatnou 1. září 2014 a avalovanou V. K.

44. Dne 15. dubna 2015 rubopisoval P. B. směnku na řad společnosti J (sine obligo).

45. J. L. (jako zapůjčitel) a V. K. (jako vydlužitel) uzavřeli dne 2. června 2015 smlouvu o zápůjčce, na jejímž základě J. L. zapůjčil V. K. (převodem na účet V. K.) částku 2,5 miliónu Kč. V. K. se zavázal vrátit J. L. zapůjčenou částku s úroky ve výši 2 % měsíčně do 31. srpna 2015.

46. J. L. (jako zástavní věřitel) a dlužník T, jehož jménem jednal (coby jednatel) V. K. (jako zástavní dlužník), uzavřeli dne 2. června 2015 zástavní smlouvu, kterou dlužník T k zajištění pohledávky J. L. vůči V. K. ze smlouvy o zápůjčce ze dne 2. června 2015 dal do zástavy své spoluvlastnické podíly (ve výši jedné ideální poloviny) k nemovitostem označeným v článku II. zástavní smlouvy. Právní účinky vkladu zástavního práva ke spoluvlastnickým podílům do katastru nemovitostí nastaly ke 2. červnu 2015.

47. Insolvenční řízení na majetek dlužníka T bylo zahájeno 30. listopadu 2015, insolvenčním návrhem P. B. z téhož data. Vyhlášku, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení na majetek dlužníka T, zveřejnil insolvenční soud v insolvenčním rejstříku dne 30. listopadu 2015 v 15.29 hodin.

48. Usnesením ze dne 26. července 2016, č. j. KSPH 67 INS XY (zveřejněným v insolvenčním rejstříku téhož dne v 13.48 hodin), které nabylo právní moci dne 13. srpna 2016, insolvenční soud na základě insolvenčního návrhu B. P. a společnosti J (mimo jiné) zjistil úpadek dlužníka T, prohlásil konkurs na jeho majetek a insolvenčním správcem dlužníka T ustanovil S. v. o. s. Pro účely zjištění úpadku dlužníka T ve formě platební neschopnosti měl insolvenční soud za osvědčenou pohledávku P. B. představovanou neuhrazeným smluveným úrokem ze smlouvy o zápůjčce ze dne 23. července 2014, splatným 1. září 2014, ve výši 130.000 Kč, i pohledávku společnosti J představovanou výše označenou směnečnou pohledávku ve výši minimálně 12 miliónů Kč, splatnou 1. září 2014.

49. Pro další úvahy Nejvyššího soudu jsou rozhodná následující ustanovení insolvenčního zákona a zákona směnečného a šekového:

§ 3 (insolvenčního zákona)

Úpadek

(1) Dlužník je v úpadku, jestliže má

a/ více věřitelů a

b/ peněžité závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti a

c/ tyto závazky není schopen plnit (dále jen „platební neschopnost“).

(2) Má se za to, že dlužník není schopen plnit své peněžité závazky, jestliže

(...)

b/ je neplní po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti, nebo

(...)

§ 143 (insolvenčního zákona)

(1) Insolvenční soud insolvenční návrh zamítne, nejsou-li splněny zákonem stanovené předpoklady pro vydání rozhodnutí o úpadku.

(2) Insolvenční návrh podaný věřitelem insolvenční soud zamítne, jestliže nebylo osvědčeno, že insolvenční navrhovatel a alespoň jedna další osoba má proti dlužníku splatnou pohledávku. Za další osobu se nepovažuje osoba, na kterou byla převedena některá z pohledávek insolvenčního navrhovatele proti dlužníku nebo její část v době 6 měsíců před podáním insolvenčního návrhu nebo po zahájení insolvenčního řízení.

(...)

§ 241 (insolvenčního zákona)

Neúčinnost zvýhodňujících právních úkonů

(1) Zvýhodňujícím právním úkonem se rozumí právní úkon, v jehož důsledku se některému věřiteli dostane na úkor ostatních věřitelů vyššího uspokojení, než jaké by mu jinak náleželo v konkursu.

(2) Zvýhodňujícím právním úkonem se rozumí pouze právní úkon, který dlužník učinil v době, kdy byl v úpadku, nebo právní úkon, který vedl k dlužníkovu úpadku. Má se za to, že zvýhodňující právní úkon učiněný ve prospěch osoby dlužníku blízké nebo osoby, která tvoří s dlužníkem koncern, je úkonem, který dlužník učinil v době, kdy byl v úpadku.

(3) Zvýhodňujícími právními úkony jsou zejména úkony, kterými dlužník

(...)

d/ poskytl svůj majetek k zajištění již existujícího závazku, ledaže jde o vznik zajištění v důsledku změn vnitřního obsahu zastavené věci hromadné.

(4) Zvýhodňujícímu právnímu úkonu lze odporovat, byl-li učiněn v posledních 3 letech před zahájením insolvenčního řízení ve prospěch osoby dlužníku blízké nebo osoby, která tvoří s dlužníkem koncern, anebo v době 1 roku před zahájením insolvenčního řízení ve prospěch jiné osoby.

(5) Zvýhodňujícím právním úkonem není

a/ zřízení zajištění závazku dlužníka, obdržel-li za ně dlužník současně přiměřenou protihodnotu,

(...)

§ 48 (článku I., zákona směnečného a šekového)

(1) Majitel může postihem žádat:

1. směnečný peníz, pokud nebyla směnka přijata nebo zaplácena, s úroky, byly-li ujednány;
2. šestiprocentní úroky ode dne splatnosti;
3. útraty protestu a podaných zpráv, jakož i ostatní útraty;

4. odměnu ve výši jedné třetiny procenta směnečného peníze nebo v nižší dohodnuté výši.

(2) Vykoná-li se postih před splatností, odečtou se od směnečného peníze úroky za mezidobí. Tyto úroky se vypočtou podle úřední diskontní sazby Státní banky Československé, platné v den postihu v místě majitelova bydliště.

§ 77 (článku I., zákona směnečného a šekového)

(1) Pokud to neodporuje povaze vlastní směnky, platí pro ni ustanovení daná pro cizí směnku o indosamentu (§§ 11 až 20),

splatnosti (§§ 33 až 37),

placení (§§ 38 až 42),

postihu pro neplacení (§§ 43 až 50, 52 až 54),

placení pro čest (§§ 55, 59 až 63),

opisech (§§ 67 a 68),

změnách (§ 69),

promlčení (§§ 70 a 71),

dnech pracovního klidu,

počítání lhůt a zákazu

dní odkladu (§§ 72 až 74).

(...)

50. V citované podobě, pro věc rozhodné, platila ustanovení insolvenčního zákona již ke dni uzavření zástavní smlouvy (2. června 2015) a ustanovení zákona směnečného a šekového již v době uzavření smlouvy o zápůjčce ze dne 23. července 2014; později tato ustanovení nedoznala změn.

51. Ve výše ustaveném skutkovém a právním rámci činí Nejvyšší soud k dovoláním položeným otázkám následující závěry:

K otázce č. 1 (Pluralita věřitelů a zajišťovací směnka).

52. Úvodem Nejvyšší soud připomíná, že dlužník je ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 insolvenčního zákona v úpadku ve formě platební neschopnosti, má-li více věřitelů (nejméně dva), z nichž každý má proti němu pohledávku po dobu 30 dnů po lhůtě splatnosti a tyto závazky (dluhy) není schopen plnit, přičemž předpoklad, že dlužník tyto závazky (dluhy) není schopen plnit (§ 3 odst. 1 písm. c/ insolvenčního zákona) se presumuje (ve formě vyvratitelné domněnky), jde-li o závazky (dluhy), které dlužník neplní po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti (§ 3 odst. 2 písm. b/ insolvenčního zákona). Srov. k tomu v judikatuře např. již důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. prosince 2011, sen. zn. 29 NSČR 14/2011, uveřejněného pod číslem 44/2012 Sb. rozh. obč., nebo odvolacím soudem citované usnesení Nejvyššího soudu sen. zn. 29 NSČR 52/2011).

53. Co do povahy směnky (směnečné pohledávky) pak Nejvyšší soud v řadě svých rozhodnutí

vysvětlil, že směnka je v právní teorii obvykle definována jako dlužnický dokonalý cenný papír, jímž za předpokladu splnění přísných formálních náležitostí vzniká přímý, bezpodmínečný, nesporný a abstraktní závazek určité osoby zaplatit majiteli směnky v určitém místě a čase stanovenou peněžitou částku. I když se vystavení směnky zpravidla opírá o určitý důvod (kauzu), vzniká ze směnky specifický (směnečný) právní vztah, jehož abstraktní charakter tkví v tom, že právní důvod (kauza) není pro jeho existenci významný a ze směnky nevyplývá. Směnečný závazek je přitom zcela samostatný a oddělený od případného závazku, který byl původem jeho vzniku. Srov. zejména rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. srpna 2008, sp. zn. 29 Odo 1141/2006, uveřejněný pod číslem 77/2009 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 77/2009“).

54. To, jakou funkci případně plní směnka ve vztahu k základnímu právnímu poměru účastníků, jenž byl hospodářským základem vystavení směnky, určuje dohoda účastníků směnečného vztahu (tzv. směnečná smlouva). Jakkoli zákon z tohoto pohledu žádné zvláštní druhy směnek nerozlišuje, právní teorie i soudní praxe v této souvislosti zpravidla vymezují rozdíly mezi směnkami platebními (v podobě směnky „pro soluto“ a směnky „pro solvendo“) a směnkami zajišťovacími (k tomu srov. např. důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 16. května 2013, sp. zn. 29 Cdo 2134/2012, uveřejněného v časopise Soudní judikatura číslo 3, ročník 2014, pod číslem 38).

55. Zajišťovací směnka (o kterou šlo i v této věci) představuje jen prostředek zajištění jiné pohledávky za směnečným dlužníkem nebo třetí osobou; jinak řečeno, slouží pouze jako zdroj možného náhradního uspokojení zajištěné pohledávky pro případ, že dlužník svůj závazek včas a řádně nesplní; srov. např. důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. února 2014, sp. zn. 29 Cdo 1363/2011, uveřejněného pod číslem 112/2014 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 112/2014“).

56. Plněním na zajišťovací směnku (na rozdíl od plnění z titulu ručení či zástavního práva) zajištěná pohledávka nezaniká a stejně tak plněním na zajištěnou pohledávku nezaniká pohledávka ze zajišťovací směnky (srov. opět R 77/2009). Skutečnost, že plněním na zajišťovací směnku nezaniká směnkou zajištěná pohledávka (popřípadě skutečnost, že plněním na směnkou zajištěnou pohledávku nezaniká pohledávka směnečná), ještě neznamená, že by se věřiteli pohledávky mělo z ekonomického hlediska dostat dvojího plnění. Plnění poskytnuté věřiteli na úhradu směnky vystavené za účelem zajištění (jiné) pohledávky věřitele je totiž ve svém důsledku „náhradním“ plněním, jehož se věřiteli dostalo z titulu zajištění směnkou a které zprostředkovaně slouží věřiteli „k pokrytí“ směnkou zajištěné pohledávky (k tomu srov. dále též důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 23. května 2012, sp. zn. 29 Cdo 690/2010, nebo rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 29. dubna 2021, sp. zn. 29 Cdo 1367/2019).

57. Převedení směnky, k němuž došlo (jako v této věci) až po splatnosti směnkou zajištěné pohledávky, bez současného převodu směnkou zajištěné pohledávky, nemá žádný vliv na povinnost zaplatit směnku. Jinak řečeno, po splatnosti směnkou zajišťované pohledávky majiteli směnky nic nebrání v tom, aby dosáhl (náhradního) uspokojení své (směnkou zajištěné) pohledávky také tím způsobem, že směnku převede za úplatu na třetí osobu. Skutečnost, že nabyvatel směnky se v takové situaci nestane současně věřitelem směnkou zajištěné pohledávky, pak sama o sobě dlužníka nezbavuje povinnosti zaplatit (převedenou) směnku; srov. např. důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 31. října 2012, sp. zn. 29 Cdo 3045/2010, uveřejněného v časopise Soudní judikatura číslo 10, ročníku 2013, pod číslem 140, rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 28. května 2015, sp. zn. 29 Cdo 643/2012, nebo (opět) rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 1367/2019.

58. Prodej (převod) směnky třetí osobě po splatnosti zajištěné pohledávky (případně poté, co budou splněny i další smluvené předpoklady pro použití směnky jakožto zajišťovacího prostředku) představuje možný způsob (alespoň částečného) náhradního uspokojení směnkou zajištěné pohledávky. Zákaz takového postupu (nebyl-li účastníky směnečné smlouvy výslovně dohodnut) nelze z ničeho dovodit. Rozhodne-li se věřitel „použít“ zajišťovací směnku tímto způsobem (realizovat

zajištění své pohledávky prodejem směnky), slouží úplata, kterou věřitel za prodej směnky obdrží od třetí osoby (v rozsahu tohoto plnění), jako zdroj náhradního uspokojení směnkou zajištěné pohledávky. Nepostačuje-li výnos z prodeje směnky k (náhradnímu) uspokojení celé zajištěné pohledávky, nelze z ničeho dovodit, že by věřitel nemohl uplatňovat vůči dlužníku zbývající část kauzální pohledávky. Je-li částka, kterou věřitel obdrží od třetí osoby za prodej směnky, pouze náhradním zdrojem uspokojení směnkou zajištěné pohledávky, pak k takovému náhradnímu uspokojení pohledávky zjevně může dojít pouze v rozsahu odpovídajícím výši plnění, jež věřitel získal za převod směnky. Ve zbývající části zajištěná pohledávka nezaniká (nebyla uspokojena ani náhradním způsobem, když věřitel potud neobdržel žádné plnění využitelné k náhradnímu uspokojení zbytku pohledávky). Srov. opět rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 1367/2019 a v literatuře shodně např. Chalupa, R. in: Zajišťovací směnka. 1. vydání. Praha: Linde, 2009, str. 95, nebo Kovařík, Z. in: Směnka jako zajištění. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, str. 55 a násl.

59. Věřitel směnkou zajištěné pohledávky bez dalšího neztrácí právo na její uplatnění vůči dlužníku (v rozsahu, v němž tato pohledávka dosud nebyla náhradně uspokojena z výnosu prodeje zajišťovací směnky) ani tehdy, zaplatí-li později dlužník (po právu) směnku jejímu nabyvateli. Jestliže věřitel převedl po splatnosti zajištěné pohledávky zajišťovací směnku na třetí osobu, došlo tím k „osamostatnění“ zajišťovací směnky (zajišťovací funkce směnky byla jejím prodejem „zkonsumována“) a věřitel kauzální pohledávky již nemůže získat pozdějším uspokojením směnečné pohledávky (plněním novému majiteli směnky) žádný (další) zdroj možného náhradního uspokojení své pohledávky; srov. opět rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 1367/2019.

60. Na závěru, že je-li zajišťovací směnka rubopisována po splatnosti touto směnkou zajištěné pohledávky, mají (již) obě pohledávky samostatný právní osud (plněním na zajišťovací směnku nezaniká zajištěná pohledávka a stejně tak plněním na zajištěnou pohledávku nezaniká pohledávka ze zajišťovací směnky), nemá Nejvyšší soud důvod cokoli měnit ani v těch případech, kdy je v poměrech insolvenčního zákona (při zkoumání znaků úpadku dlužníka ve formě platební neschopnosti ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1, odst. 2 písm. b/ insolvenčního zákona) dokládána pluralita (mnohost) věřitelů dlužníka s pohledávkami po lhůtě splatnosti, pouze věřitelem směnečné pohledávky (majitelem indosované zajišťovací směnky) a věřitelem (kauzální) pohledávky, k jejímuž zajištění byla směnka vystavena.

61. Jinak řečeno, závěru, že dlužník je v úpadku ve formě platební neschopnosti, neboť má více věřitelů (nejméně dva), z nichž každý má proti němu pohledávku po dobu 30 dnů po lhůtě splatnosti a tyto závazky (dluhy) není schopen plnit (§ 3 odst. 1 písm. b/ insolvenčního zákona), respektive proto, že má více věřitelů (nejméně dva), z nichž každý má proti němu pohledávku po dobu 30 dnů po lhůtě splatnosti, a zároveň platí vyvratitelná domněnka platební neschopnosti dlužníka, který tyto závazky (dluhy) neplní po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti (§ 3 odst. 2 písm. b/ insolvenčního zákona), nepřekáží, že věřitelem dlužníka je pouze majitel zajišťovací směnky rubopisované na něj po splatnosti a majitel touto směnkou zajištěné (kauzální) pohledávky po lhůtě splatnosti.

62. Nadto platí, že je-li po splatnosti jak směnkou zajištěná (kauzální) pohledávka, tak zajišťovací směnka, vznikají majiteli zajišťovací směnky (lhostejno, zda jde o vlastní směnku) též postihová (postižní) práva (právo na šestiprocentní úroky ode dne splatnosti směnky, na útraty protestu a podaných zpráv, jakož i na ostatní útraty a na odměnu ve výši jedné třetiny procenta směnečného peníze nebo v nižší dohodnuté výši), která se „nekryjí“ se směnkou zajištěnou pohledávkou, což plyne z dikce článku I. § 48 a § 77 zákona směnečného a šekového.

63. Opodstatněná je rovněž námitka S. v. o. s., že skutková zjištění, z nichž vyšly soudy, nepodporují dovolatelovu verzi, že nešlo o převod ekonomicky samostatné pohledávky. Dovolání by i v mezích své vlastní argumentace obstálo jen tehdy, kdyby zkoumaná pohledávka ze zajišťovací směnky vskutku původně (před indosací směnky) „kryla“ (zajišťovala) kauzální pohledávku P. B. ve výši 130.000 Kč.

Ze směnečné smlouvy obsažené v článku 2 smlouvy o zápůjčce ze dne 23. července 2014 i ze samotné směnky (srov. zjištění reprodukováná výše v odstavcích 42. a 43.) je ovšem patrné, že směnka sloužila pouze k zajištění zapůjčené jistiny (13 milionů Kč), nikoli již k zajištění smluveného úroku (130.000 Kč). Jinak řečeno, pohledávka P. B. ve výši 130.000 Kč není zajištěna směnkou indosovanou na společnost J, takže argumentace na téma ekonomické provázanosti a závislosti těchto věřitelů nemá oporu ve zjištěném skutkovém stavu.

64. Dovolání tudíž v této části není opodstatněné.

K otázce č. 2 (Analogická aplikace § 143 odst. 2 insolvenčního zákona).

65. Potud lze dovolateli přisvědčit v závěru, že úvahy odvolacího soudu na téma mezí aplikace § 143 odst. 2 insolvenčního zákona při posuzování odpůrcích nároků podle insolvenčního zákona (pro účely posouzení, zda ve smyslu ustanovení § 241 odst. 2 insolvenčního zákona šlo o právní jednání, které dlužník učinil v době, kdy byl v úpadku) nejsou správné.

66. Nejvyšší soud především připomíná, že v usnesení ze dne 31. července 2019, sen. zn. 29 NSČR 206/2017, uveřejněném pod číslem 60/2020 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 60/2020“), vysvětlil, že osvědčení existence další osoby se splatnou pohledávkou vůči dlužníku ve smyslu ustanovení § 143 odst. 2 insolvenčního zákona není předpokladem pro zjištění úpadku dlužníka ve formě předlužení (srov. § 3 odst. 3 insolvenčního zákona ve znění účinném v době uzavření zástavní smlouvy, respektive § 3 odst. 4 insolvenčního zákona v aktuálním znění). Z R 113/2014 je dále patrné, že pro účely posouzení, zda dlužník se ve smyslu ustanovení § 241 odst. 2 insolvenčního zákona nacházel v úpadku v době, kdy učinil příslušné právní jednání (do 31. prosince 2013 šlo terminologicky o „právní úkon“), má Nejvyšší soud v řízení o odpůrcích žalobách za aplikovatelné (uplatnitelné) ustanovení § 3 insolvenčního zákona, včetně vyvratitelných domněnek platební neschopnosti dlužníka uvedených v § 3 odst. 2 insolvenčního zákona. Z R 113/2014 (ani z jiné judikatury Nejvyššího soudu) pak neplyne, že by ustanovení § 143 odst. 2 insolvenčního zákona mělo být (mohlo být) vykládáno tak, že podmínka formulovaná v jeho větě první, jejíž nesplnění vede k zamítnutí insolvenčního návrhu, je součástí definice úpadku dlužníka ve formě platební neschopnosti, primárně plynoucí z § 3 odst. 1 a 2 insolvenčního zákona. Naopak, z R 60/2020 se výslovně podává (srov. jeho odstavec 21.), že ustanovení § 143 insolvenčního zákona je zapotřebí vykládat (ve shodě s dikcí jeho odstavce 1) systematicky jako ustanovení navazující na ustanovení § 3 insolvenčního zákona upřesňující předpoklady pro rozhodnutí o zjištění úpadku dlužníka tím, že vymezuje případy, kdy insolvenční soud zamítne insolvenční návrh, „ačkoliv jsou naplněny znaky úpadku dle § 3 insolvenčního zákona“. Jde tedy o podmínku (předpoklad) pro vyhovění insolvenčnímu návrhu (pro rozhodnutí o úpadku dlužníka), která působí samostatně (nezávisle na definici úpadku dlužníka ve formě platební neschopnosti). V této souvislosti nelze pominout, že omezení plynoucí z § 143 odst. 2 věty první insolvenčního zákona platí jen pro věřitelský insolvenční návrh [neprosazuje se, je-li insolvenčním návrhovatelem nebo (ve smyslu ustanovení § 107 insolvenčního zákona) dalším insolvenčním návrhovatelem dlužník].

67. Lze tedy shrnout, že pro účely posouzení, zda dlužník ve smyslu ustanovení § 241 odst. 2 insolvenčního zákona učinil právní jednání v době, kdy byl v úpadku, se zkoumá, zda dlužník byl v době, kdy se dotčené právní jednání stalo účinným, v úpadku ve formě platební neschopnosti ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 insolvenčního zákona, a to i za použití vyvratitelných domněnek platební neschopnosti uvedených v § 3 odst. 2 insolvenčního zákona, případně (jde-li o dlužníka, který je právnickou osobou nebo fyzickou osobou – podnikatelem) zda dlužník byl v době, kdy se dotčené právní jednání stalo účinným, v úpadku ve formě předlužení (srov. § 3 odst. 3 insolvenčního zákona ve znění účinném v době uzavření zástavní smlouvy, respektive § 3 odst. 4 insolvenčního zákona v aktuálním znění). Splnění podmínky formulované v § 143 odst. 2 větě první insolvenčního zákona není součástí takového posouzení a v řízení o odpůrcí žalobě podle insolvenčního zákona se

toto ustanovení neuplatní ani analogicky.

68. Právní posouzení věci odvolacím soudem tudíž v této části neobstojí. Závěr, že ustanovení § 143 odst. 2 insolvenčního zákona není v dané věci aplikovatelné vůbec, nicméně nezakládá samostatný důvod pro zrušení dovoláním napadeného rozhodnutí, jelikož napadené rozhodnutí i tak obstojí se zřetelem k tomu, jak Nejvyšší soud zodpověděl otázku č. 1.

69. Jelikož v posouzení otázky č. 1 je napadené rozhodnutí správné a pouhá nesprávnost řešení otázky č. 2 odvolacím soudem za této situace nemůže vést k výsledku pro dovolatele příznivějším, Nejvyšší soud, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), dovolání ve zbývající části (co do napadených výroků o věci samé) zamítl (§ 243d odst. 1 písm. a/ o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)